

Peter Semolič

Bizantinske rože

DZS, Ljubljana 1994

Peter Semolič, rojen leta 1967, sodi med vidnejše predstavnike generacije, ki je v slovenski literarni prostor začela vstopati po letu 1990 in se pri tem ne razglaša za "postmodernistično". Nekateri (poleg Semoliča predvsem Miklavž Komelj) so že izdali svoje prvence, drugi (na primer Aleš Šteger) pa nase za zdaj opozarjajo z revialnimi objavami. Če je bila generacija, rojena okrog leta 1960, "generacija brez metafore", bo to najbrž tudi lastnost generacije, rojene okrog leta 1970. Vsaj za zdaj namreč bolj kot drug drugemu ali neki skupni poetiki pripadajo različnim literarnim tradicijam, iz katerih gradijo vsak svoj umetniški credo. Po zbirki *Tamariša*, v kateri se je Semolič predstavil kot pesnik liričnih občutij, ki mu je blizu tudi modernistična destrukcija logične sintakse, so *Bizantinske rože* njegova druga pesniška zbirka, ki preseneča z zrelostjo in močjo pesniškega izraza. Zbirka je nastajala v letih 1985–90, leto kasneje jo je v svoj knjižni program uvrstila založba Aleph, vendar do natisa ni prišlo. Letnica 1994, s katero je opremljena knjiga, je zato samo letnica izida in ne pomeni, da so Semoličeve pesmi danes manj zanimive, kot bi bile pred tremi ali štirimi leti.

Že v *Tamariši* se je pokazalo, da so Semoličeva duhovna obzorja začrtana na način, ki v mladi slovenski poeziji predstavlja nekaj novega. Z verzom iz njegove druge zbirke lahko ta pogled na svet strnemo v tehle besedah: "Šola je bivati tukaj." (Avtorjevemu prijaznemu opozorilu dolgujem pripombo, da je stavek povzet po Sartru in da je ta pesem "kompilacija Baudelaira, Sartra, Celina, Seneke, Eliota ...". Tudi v drugih Semoličevih pesmih bi našli marsikateri verz, ki je odmev iz zakladnice svetovnih mojstrov.) Če je šola bivati *tukaj*, to pomeni, da bivanje ni nekaj končnega in da je čas, ki je odmerjen posamezniku, njegovemu življenju, le odlomek večnosti. "Čas" je beseda, ki se v *Bizantinskih rožah* nenavadno pogosto ponavlja, toda vprašanje, "kateri čas je zdaj", ostaja zgolj retorično. Znotraj večnosti je prostor za vse – za Yeatsa in Pounda, za Rubinsteina, Nadeždo Mandelštam, za Alice, očeta, Ikara in Orfeja ... Vsak od njih je za pesnika enako pomemben, v njih odkriva sebe, svoje manj znane obraze. So njegovi sopotniki in sorodniki v večnosti, z zgodbami svojih življenj simbolizirajo delček pesnika samega. Za Petra Semoliča je nastopil "čas,

ko se pesmi zaveš," čas popotovanja skoz "pokrajino molka". Kljub programsko zastavljeni izjavi ostaja geografija njegovih ekspedicij odprta: pesem je rojena z igro imaginacije in iskanjem odgovorov, toda hkrati je pesem tudi vse, kar pesnika pretrese ali očara, kar se dotakne njegove lirične strune – pa naj bo to magična Istra, darkerji v obmorskem disku ali čebela na roži ... Motivno-tematska razpršenost zbirke utegne delovati moteče, le če se nismo pripravljene predati nedorečenosti, odprtosti Semoličeve poezije in v njej prepoznati esprita mladostnega zagona in iskanja. Semolič se je v samospraševanju sposoben vzpeti do čisto duhovne poezije ("Razodel si se mi / kot ajda, / kot breskev ...") ali simbolistično zakrite pesmi o jelenu, pri čemer je poezija nosilka metafizičnih hotenj ("Skozi verze se te skušam dotakniti ...").

V *Bizantinskih rožah* naštejemo pet ciklov, ki so najverjetneje kronološko oblikovane celote. Zbirka je pisana v prostem verzu, ki se lahko razlije domala čez celo stran ali pa ostaja čisto kratek. V nekaterih pesmih se pojavljajo kitične oblike, neredko je uporabljena rima. Da so pesniku blizu tudi tradicionalne pesniške oblike, dokazuje cikel Seguidille.

Semolič je pesnik širokega ustvarjalnega razpona ne le v oblikovnem in tematskem smislu, njegova odprtost do najrazličnejših pesniških manir se kaže tudi v prelivanju občutij od lirične nežnosti do poskočne šaljivosti, v prehajanju iz čiste deskripcije v presenetljive pesniške podobe. Njegova poezija je nenehen in samosvoj dialog s pesniško tradicijo, ki v sodobni slovenski literaturi zveni sveže in nadvse obetavno.

Darja Pavlič